

KRUIPNIEUWS

October 1939.

2e Jaargang No. 1.

Orgaan van de N. J. N. SOCIOLOGENGROEP.

REDACTIE: Herman Passchier, Gijsbrecht v. Amstell. 17 ZEIST
Postgironummer : 273757

ADMINISTRATIE: Gerrit Harmsen, Bijlmerinkkade A88rood,
DUIVENDRECHT.

I N L E I D I N G

Daar is geen einde, stuwende ritme, dat allen wendt,
daar is geen begin dat bloei en verderven gaan,
het enig zijnde leven en sterven gaan,
is wisseling enkel als beelden kent,
het enig blijvende als spiegelbeelden in ruimte en tijd
is steeds het drijvende van zijn bewegende eeuwigheid.
Garnt Stuiveling.

De echte plantensociologie is er gelukkig heel ver af, een dorre wetenschap te zijn, doodgeschematiseerd in boeken en tabellen. Het inzicht in de harmonie van de plantengemeenschappen heeft zelfs in het geheel geen wetenschap te zijn. Wat wij willen zien, blijft de schoonheid van het leven; dat zijn diepere zin eerst ontleent aan het samenleven.

Er is geen ordeloosheid van bomen en struiken en plantjes om ons heen. Wat onze aandacht vraagt, onze bewondering afdwingt, is, dat de levensomstandigheden in al hun fijne schakeringen de individuen nopen tot onderlinge binding, tot een groepering volgens zeer bepaalde wetten. Ziehier, die vochtige, luchtige, zandige beekoevers, rijk aan voedsel en gespaard door menselijke vernielzucht - langs een streng bepaalde rangorde bouwt de natuur er geduldig steeds hetzelfde bos op. Eerst is de bodem kaal, er vestigt zich een bonte menigte pioniers, die ordeloos dooreenstaan. Maar naarmate de vegetatie zich dichter sluit, begint de concurrentie om de ruimte, om voedsel, tenslotte om licht. Er is geen plaats meer voor hen, die hier wel ter kieming worden neergeworpen, maar wier levenseisen niet stroken met het gebodene. Planten van akkers en wegen bijv. die veel stikstof verlangen, moeten spoedig verdwijnen.

Een welig weiland van hoge kruiden vestigt zich - een glans-
havengezelschap - maar onverbiddeijk geldt de wet, dat elk
gezelschap zichzelf door zijn ontwikkeling ten gronde richt.
In de bescherming van deze planten kiemen overal de bomen
en struiken, en met een geweldig élan zet zich het bos door
dank zij de "dynamo-genetische" waarde van stoere werkers
als meidoorn en haagbeuk. Het bos, de hoogst ontwikkelde
samenleving, het rust- en schijnbare eindstadium komt tot
stand-in de zware schaduw van dit eiken- haagbeukenbos
leeft zijn kruid- en struiklaag, leven zijn eigen mossen en
paddestoelen, die er hun eigen speciale humus vormen en er
hun eigen bacteriën voeden. Een nieuwe levenskringloop is
gesloten, zoals welke plantengemeenschap er één is. Haar in-
dividuen vinden hun plaats ten koste van elkaar, wedijveren
met elkaar op leven en dood, maar missen kunnen ze elkaar
niet. Steeds vinden we in een plantengezelschap bijeen: de
kieskeurigen, voor wie slechts dit milieu goed genoeg is, die
daarom elders ontbreken en hier dus karaktersoorten zijn; de
min of meer onverschillige, meestal "algemene" planten, en
de indringers, wier toename de opkomst aanduidt van een
nieuwe associatie.

Zomin als hier, is er ergens rust. We kennen allen
wel de meest sprekende voorbeelden: hoe het stuivende zee-
zand wordt vastgelegd, eerst door het biestarwegras, na ont-
ziltling door het helmgezelschap; hoe de helm op zijn beurt
weer sterft, doordat hij zelf zijn zand vastlegde; hoe het
duindoornkreupelhout zich op dit rustiger zand ontwikkelt,
en hoe de soorten van dit gezelschap weer moeten afsterven
voor de verzurende humus, die uit hen voorkomt. We zien,
hoe de zee zich via het slik en schor tot brakke weide ont-
wikkelt, hoe een zoetwaterplas dichtgroeit door een wetmati-
ge opeenvolging van harmonisch aaneensluitende plantengordels
Zo ontwikkelt zich voortdurend het plantenkleed in een mach-
tig, eeuwig rythme.

Wij aanschouwen dit wonder en we hebben er eerbied
voor. We willen proberen, door te dringen in de vormen, waar-
in het zich aan ons openbaart, we leven mee met opbouw en
afbraak, groei en vernietiging. Iets werkelijk te voelen
van de grote polsslag van het Leven, is dat al niet heel veel?

OVER KARRESPOREN EN GEITEPAADJES

door Victor Westhoff

De moesten van ons zullen wel langer en met meer enthousiasme door bossen en velden hebben gezworven dan te hooi en te gras op een vrije Zaterdagmiddag. Dat is dan ook wel nodig, wil je niet alleen een vage indruk overhouden van het grote geheel en van die vegetaties, die jou aankijken, zoals jij hen aankijkt, waar je doorheenwandelt, rondrolt, met doornstruiken worstelt, maar ook het kleine, het fijne, het bijzondere opmerken, waar je je aandachtig over moet bukken, waar het "kruipen" zijn eigen bekring krijgt.

Tussen het mozaïk van associaties, die het landschapsbeeld bepalen vind je op vele kleine en achteloos voorbijgegangene plekjes, de nietige en bescheiden vertegenwoordigers van een allermerkwaardigste groep plantengesellschaften. We duiden onderling overeenstemmende associaties tezamen aan als een "verbond", en dit verbond noemen we dan het Nanocyperion oftewel het "Karrespoorverbond", "miezepieterverbond", "H.K.P. associaties" en wat dies meer zij. Letterlijk betekent de naam "verbond van dwergachtige cypergrassen", en ik stel dan ook voor de Hollandse naam "Dwergzeggenverbond". Het is op deze kleine plekjes, dat allerlei merkwaardige en min of meer zeldzame kleine plantjes van onze flora samengroeien: Dwergvlas (Radiola), het hondervoudig gegaffelde tere plantje, een "wolkje van fijnheid", met de mooie Achterhoekse naam "Duizendgraan"; dan de borstelbies, bosje tengere stengeltjes met peuterige zwarte aartjes, die parmantig opzij uitsteken; de Dwergbloem (Centunculus minimus), kleinste van alle, zelden meer dan $\frac{1}{2}$ cm. hoog, maar altijd met verscheidene, bijna onzichtbare witte bloempjes; de Draadgentiaan, meer een elfje dan een dwergje, met fijne, geelbloeiende kruisjes, het teer Guichelheil met zijn rose klokjes, de mooie rode Duizendguldenkruiden, het sierlijk uitgespreid liggend Hertshooi met zijn vaak ook al weer o zo kleine, gele bloempjes, waarin geen plaats schijnt te zijn voor al die meeldraden en zo zijn er nog een aantal.

Op wat voor plaatsen treffen we deze vegetaties nu aan? Om maar even op te noemen: op vochtige heipaadjes, veen-

weggetjes, niet te droge karresporen, langs soms overstromende en met zand overdekte beekoevers; aan slootrandjes, waar de koeien de graszoden stuktraptten; aan randen van vochtige akkers; op sommige vochtige en veel bewandelde weiden, op zandgrond; op de bodem van periodiek uitdrogende poeltjes, duinmeertjes en duivallotjes.

Wat is nu het kenmerkende, het gemeenschappelijke van deze standplaatsen?

Als eerste kenmerk valt ons op, hun onbestendigheid. Het zijn allenaal terreintjes, die hetzij door de mens, hetzij door de natuur zwaarig behandeld worden, dat alle planten die er in de omgeving samengroeien het hiet niet kunnen uithouden en moeten verdwijnen. De oorzaak kan zijn: geregeld betreden of berijden, ook bewerken van de grond, afplaggen e.d. (menselijke en dierlijke invloed), maar ook het telkens onder water staan (natuurlijke invloed). Op zulke terreinen vestigen zich altijd typische, eenjarige planten, die slechts een korte levensduur hebben en wie het dus onverschillig is, of de omstandigheden hen spoedig weer het leven onmogelijk zullen maken. Door overvloedige zaadproductie weten ze zich wel te handhaven. Ze hebben in de concurrentiestrijd dus een voorsprong op twee- of meerjarige soorten. Meestal zullen we nu echter zien, dat zulke terreinen hun ontstaan danken aan een sterke menselijke invloed, die met een of andere vorm van bemesting samengaat. In dit geval ontstaan de "akker-onkruid-^(lees) en mest-associaties" (Rudere-to-Secalineta) met melkdistels, brandnetels, zwaluwtong, herderstasje, straatgras, enz, waar ieder wel een voorstelling van heeft, en waarover we het hier niet verder zullen hebben. Ze zijn gebonden aan een hoog stikstofgehalte van de bodem.

Anders staat het bij het dwergzeggenverbond. Ook hiet een optreden van eenjarige soorten onder (vaak) menselijke invloed; echter zonder mest, die ze niet verdragen. Wat deze veel bescheidener en aristocratischer gezelschapjes verlangen is: een vooral niet te rijke, in vele gevallen zure bodem; steeds een hoge vochtigheid en een dun laagje van zeer fijne en luchtige zwarte humus, die karakteristiek voor hen is. Slechts zelden vinden we ze in voedselrijkeweiden en dan nog alleen onder zeer speciale voorwaarden.

De oude bekenden van de kampen en de sociologie week-ends weten wel, hoe machtig de bekoring is van het zoeken en

en opsporen van deze alleraardigste associatietjes. Wat een vreugde was het niet in Kotten, toen we na lang en geduldig zoeken op een dichtbegroeid paadje in de vochtige heide ineens Borstelbies en Dwergbloem met al de hunnen tegenkwamen. Romantisch is het, door de greppels te waden langs statige bossen, met de vaak maar zeer kleine kans, een mooie vegetatie van de Grondster te ontmoeten. En hoe wild (!) werden we, toen zich langs de drooggelopen duinmeertjesranden van Terschelling een stel eenjarige plantjes installeerden, die samen een prachtig voorbeeld van het Draadgentiaangezelschap vormden, en er zich zó thuis voelden, dat ze tot ware reuzen opgroeiden. Hier waren Dwergvlassen van 10 cm. hoog te bewonderen en brachten Dwergbloemen, zo groot als Zonnedaauw, ons in verrukking.

Overigens moet hierdoor niet de indruk gevestigd worden, dat alle gezelschappen van het Nanocyperion zeldzaam zouden zijn, zoals vele sociologen vroeger wel meenden. Zeker, ze zijn "ephemere" (eendagsvlieg-achtig), zo zie je ze en zo zijn ze verdwenen. En de meest karakteristieke zijn ook al lang niet algemeen. Maar juist in de laatste tijd beginnen we tot nu toe veronachtzaamde vegetatietjes, die overal opduiken en verdwijnen als interessante fragmenten van het Dwergzeggenverbond te herkennen.

O r g a n i s a t i e De verbondskaraktersoorten van het Nanocyperion (dus de soorten, die we in één of meer van zijn gezelschappen aantreffen en er buiten niet zijn) zijn Borstelbies (*Scirpus setaceus*), Greppelrus (*Juncus bufonius*), Wijdbloeiende rus (*Juncus tenageja*), Tengere rus (*Juncus macer*), Dwergwâterrus (*Juncus articulatis* fm. *pygmaeus*), Dwergrus (*Juncus pygmaeus*), Koprus (*Juncus capitatus*), Dwergzegge (*Carex oederi* fm. *nana*), Dwergvlas (*Radiola linoides*), Grondster (*Illecebrum verticillatum*), Krielparnassia (*Sagina nodosa* var. *moniliformis*), Moerasdroogbloem (*Gnaphalium uliginosum*), Bleekgele droogbloem (*Gnaphalium luteoalbum*), Rode schijnspurrie (*Spergularia rubra*), Riempjes (*Corrigiola littoralis*), Liggende vetmuur (*Sagina procumbens*), Montia (*Montia minor*), Liggend hertshoof (*Hypericum humifusum*), Dwerggras (*Mibora minima*), Draadvingergras (*Panicum lineare*), Dwergbloem (*Centunculus minimus*), Draadgentiaan (*Cicendia filiformis*), Waterpostelbain (*Peplis portula*), Thymbbladereprijs (*Veronica serpyllifolia*), Mui-

→ *Microcala filiformis*

zestaartje (*Myosurus minimus*), Armbloemige weegbree (*Plantago major* fm. *intermedia*), Fraai duizendguldenkruid (*Erythraea littoralis*).

Zoals je ziet, een lijst van soorten, die tot de interessantste van onze flora behoren, en waaronder er vele zijn, waarvan het vinden tot de lievelingswensen van menig natuur-liefhebber behoort. Wanneer je deze plantjes niet in het wilde weg zoekt, maar je laat leiden door de wetmatigheden van de sociologie en vertrouwt op de aanwijzingen, die aanwezigheid van standplaats en algemene soorten van het Nanocyperion je kunnen geven, zul je ze spoedig tot je dierbaarste vrienden gaan rekenen.

Bij deze soorten valt vooral op, dat ze alle eenjarig zijn, iets, dat zeer merkwaardig is, in ons klimaat, waar in bijna alle gezelschappen de overwinterende soorten de grote meerderheid uitmaken. Ook hun hoge trouwgraad is opvallend. Je zult deze soorten praktisch nooit buiten het Nanocyperion aantreffen, (terwijl bijv. de helm, een karaktersoort van de helmassociatie in praktisch alle andere duingezelschappen ook nog voorkomt.) Verder valt op de lage presentie van vele soorten, die daarom "zeldzaam" heten: je treft ze maar weinig in het gezelschap aan. Dit laat zich licht verklaren door de grote moeilijkheden, die de soorten in deze kortstondige associaties ondervinden bij hun verspreiding; het hangt ook maar van het toeval af, of de zaden ergens anders een gunstige, min of meer kale standplaats vinden kunnen.

S u c c e s s i e _ e n _ v e r d r i n g i n g

Het "dynamische" gezichtspunt van de plantensociologie is het meest belangwekkende: onophoudelijk gaat de ene associatie in de andere over (Zie Inleiding, waar dit nader beschreven is - Red.) Wanneer deze opeenvolging op natuurlijke wijze tot stand komt, spreken we van een successie in de strikte zin van het woord. In zo'n geval verliest een gezelschap dus zijn groeivoorwaarden omdat het zelf de omstandigheden verandert, die het nodig heeft. (Denk aan de helm, die het stuivende zand vastlegt, en het riet, dat de modder bindt en ophooft). Dit is de "normale" gang van zaken.

Een dergelijke successie (die meestal vrij langzaam verloopt) vindt bij het Nanocyperion niet plaats. De kleine, eenjarige soorten hebben alle, wat wij noemen zeer geringe "dynamogenetische waarde"; zij bouwen niet iets op; zij

→ niet waar!
m.d.

dringen nergens in vooruit als pioniers, ze veranderen niet iets aan hun omgeving (behalve de zeer fijne humus, die ze vormen); ze zijn er alleen maar, omdat hun kiemplantjes hier niet, zoals overal anders, verdrongen worden door brutale forsere soorten. Het is, alsof ze zich verontschuldigen voor hun bescheiden aanwezigheid en hun stille gratie, zoals wijlen de Duitse republiek van Weimar. *Sieg Heil!*

Maar een dergelijk "onvast" gezelschap houdt maar zeer kort stand. Zodra de omstandigheden het maar enigszins veroorloven, dringen de forse soorten van de omgeving naar binnen. Het geweld doet zijn intocht. Want de soorten in de omgeving, die een verbitterde onderlinge concurrentiestrijd voeren en van de vriendelijke, eendrachtige samenleving in het Nanocyperion niets verstaan, hebben wél zeer hoge dynamogenetische waarde: het gelukt hen zonder moeite, een terrein te veroveren, dat zich niet tracht te verdedigen.

Eigenlijk mogen we hier dus helemaal niet van successie spreken. De tegenstelling tot echte successie is als die van oorlog tot evolutie in de menselijke samenleving. Liever noem ik dit "verdringing".

Kenmerken van de verdringing tegenover de successie zijn dus:

1. Zij wordt niet teweeggebracht ~~een~~ voorbereid door de werkzaamheid der soorten, die zij aanvult.
2. Zij gaat bliksemsnel. *Nou, nou!*
3. Zij kan naar alle richtingen gaan. Bij de successie ontstaat uit één associatie slechts één

zeer bepaalde andere ass. Maar bij de verdringing hangt het er maar van af, in welke omgeving het Nanocyperion toevallig stond. Hier een schema van enkele mogelijkheden (er zijn er zo veel als je maar wilt!)

	STANDPLAATS	VERDRINGER
	Veen - - - - -	-Rhynchosporium
	Natte hei - - - - -	-Ericetum
	Bos - - - - -	-Querceto-carpinetum (Q betulet.)
Nanocyperion	Beekoever - - - - -	-Alnetum
	Slootrand - - - - -	-Arrhenaterion
	Droog karresp. - - - - -	-Herdeion of Corynephorion
	Akkerrand - - - - -	-Secalinion of Panico-Chenopodion.
	Duinvallei - - - - -	-Schoenetum

Van de snelheid van de verdringing geef ik één voorbeeld: drie opnamen van een proefvlakte van een Cicendietum, na elkaar genomen in de vochtige heide bij Emst. Terwille van de korthed zijn alleen karaktersoorten en belangrijke indringers vermeld.

<u>KARAKTERSORTEN</u>	Juni 1937	Juni 1938	Juni 1939
Draadgentiaan	2.2	x.1	--
Dwergglas	2.1	1.2	x.2
Dwergbloem	1.1	--	--
Borstelbies	x.3	--	--
Dwergzegge	x.2	x.1 ^o	x.1 ^o
Greppelrus	2.3	1.2	1.2
Waterpostelein	x.2	--	--
Liggende Vetmuur	1.2	1.2	1.2
Armbi. Weegbree	1.1	1.1	1.1
Fossombronia (Levermos)	4.4	2.3	--
<u>INDRINGERS</u>			
Dophei	kiempl.	1.2	2.3
Struikhei	--	kiempl.	x.2
Trekrus	--	x.1	x.2
Vleugeltjesbloem	x.2	x.2	1.2
Zonnedauw	--	1.1	1.1
Pijpestrootje	1.2	2.3	3.3
Bosrus	1.2	2.2	3.3
Klokjesgentiaan	kiempl.	x.2	1.1

Dit is nog niet eens zo bijzonder vlug. Vaak kan je na één jaar al sèn heel mooi gezelschap nauwelijks meer terugvinden. Mooi zie je in een dergelijke reeks, welke soorten van het Cicendietum het gevoeligst zijn (het snelst verdwijnen) en omgekeerd, welke indringers het brutaalst. Neem bijv. eens dat pijpestrootje en die Dophei! !

V e r s p r e i d d i n g o v e r E u r o p a V e r w a n t s c h a p . . .

Heel kort wil ik even iets zeggen over het Nanocyperion buiten onze grenzen. Het verbond is karakteristiek voor de vochtige, koele klimaten van West- en Midden Europa; in Steppen- en Toendra gebieden verdwijnt het volkomen. Overigens vinden we een grote gelijkmatigheid in de samenstelling der associaties door hun gehele gebied (hun levensvoorwaar-

den zijn weinig afhankelijk van plaatselijke bodem- en klimaatverschillen). Een Cicendietum in Beieren of hier, 't is krekleender. Leuk is een Nanocyperion-gezelschap in de diepe grotten van de Alpen, waar gemzen wandelen. *of niet*

In het warme Middellandse zee klimaat verdwijnt het verbond ook; hier wordt het vervangen door het Isoëtion op halfkale moerassige bodem. In dit Isoëtion vinden we in allerlei soorten het geslacht Isoëtes (Biesvaren) terug, dat bij ons op de bodem van plassen zo uiteraard zelden voorkomt. Systematisch zijn Nanocyperion en Isoëtion nauw verwant. Ze vormen een hogere eenheid, de orde Isoëtalia.

A s s o c i a t i e s

Het is volstrekt niet de bedoeling, hier de gezelschappen van het Nanocyperion uitvoerig te bespreken. Er staat in ons land nog allerlei op losse schroeven wat dit betreft. Sissingh, Diemont en bovengetekende werken dit vraagstuk nader uit, dus daar horen we later nog wel meer van. Het leek mij belangrijker, hier een indruk te geven van het geheel, van de mogelijkheden en dynamiek van deze interessante gezelschappjes.

Ik laat hier dan ook alleen volgen een systematische opsomming van de associaties.

CICENDIETUM FILIFORMIS - DRAADGENTIAANGEZELSCHAP

Karaktersoorten: Draadgentiaan, Dwergglas, Waterpostelion(?)
Fraai Duizendguldenkruid, Dwerggras, Dwergzegge en waarschijnlijk in ons land ook de Dwergbloem. Ook de Borstelbies komt hier vaak in voor, maar schijnt toch meer thuis te horen in No. 3.

Het meest karakteristieke, lang niet algemene gezelschap. Alleen op arme, vochtige zandgronden: uitdrogende venen, natte heipaadjes, greppelranden(dan verarmd en met veel levermossen). Een speciale vorm op de bodem van periodiek droogvallende vijvers en duinmeren is zeer rijk aan Dwerggras; hierin treffen we ook het teer Guichtheil aan. Verdrongen door Ericetum, Rhynchosporium, Molinietum; de laatste vorm meest door Littorellion.

2. PANICO - ILLECEBRETUM - GRONDSTERGEZELSCHAP

Karaktersoorten: Rode Schijaspurrie, Draadvingergras, Grondster, Liggend Hertshooi, Liggende Vetmuur, Dwerggras(?)
Een vrij algemeen gezelschap, op veel drogere bodem dan

de vorige, vooral langs wegranden en op allerlei heipaadjes. Verdraagt waarschijnlijk meer stikstof. Verdrongen door Corynephorion- en ruderaal-gezelschappen, of door droge hei (Calluneto - Genistetum).

3. STELLARIA ULIGINOSA - SCIRPUS SETACEUS - ASSOCIATIE

Een van de weinige Nanocyperion gezelschappen van voedselrijke bodem. Het is niet algemeen, en slechts zeer zelden behoorlijk ontwikkeld. De karaktersoorten zijn dan ook slecht bekend. Moerasmuur (*Stellaria uliginosum*), is niet trouw, maar komt veel er in voor. Borstelbies is misschien karakteristiek. Verder treffen we hier regelmatig aan: Tijmbladeprijs, Armbloemige Weegbree, Greppelrus, Moerasdroogbloem, Montia, e.d.

Een bosvorm treffen we aan, verscholem op reeënpaadjes, of zich heel kort ontwikkelend op toevallige zandbankjes, langs oevers van of midden in bossen van het eikenhaagbeukenbos. Een weide-vorm is vrij algemeen, maar bijna nooit volledig ontwikkeld. Op randjes van sloten, waar zwarte, vette aardkluiten tussen de stukgetrapte graszoden opbobbelen onder trappende koeienpoten. Tussen kruipboterbloem, Geknikte Vossenstaart, Tandzaad, Engels Raaigras en Zuring ontwikkelen zich op de aardkluiten miniatuur exemplaren van dit gezelschap, waarin nogal typisch schijnt het Knikkertjesmos (*Physcomitrium pyriforme*)

4. MYOSURETUM

Het Muizestaartjesgezelschap. Langs randen van vochtige akkers, met Knikmos en Purpersteeltje. Hier valt op het ogenblik nog niet veel van te zeggen.

5. SAGINETUM MONILIFORMIS

Een zeer merkwaardig gezelschapje van vochtige duinvalleien prachtig om te zien door de afwisseling van de fijne, uitgespreide, tegen de bodem gedrukte donkere sterren van de Krielsarnassia met zijn talrijke witte bloempjes, en de rode bloemen, op de slanke hoge stengels van het Strandduinzendguldenkruid. Samen harmonieus afstekend tegen het witte duinzand. Misschien is ook Chlora, de Bitterling (alleen op Voorne groeiend) hiervoor karakteristiek.

Stellig komen meer, nog slecht onderzochte Nanocyperion gezelschappen in ons land voor, maar ik wil het hierbij laten. Veel moest onbesproken blijven, o.a. de rol van de levermossen, waarvan zeer vele in het Nanocyperion thuisho-

ren. Mijn bedoeling was slechts, een overzicht te geven van de "levende structuur" van deze interessante gezelschapjes. Belangstelling behoefde er wel nauwelijks meer voor te worden opgewekt - maar als dit verhaal aanleiding mag zijn voor een meer regelmatige, diepgaande aandacht voor onze veenpaadjes en karresporen, is mijn doel bereikt.

WEEKEND "NOORDWIJKERHOUT" 16 en 17 SEPTEMBER

Dit weekend is voor ieder, die het meemaakte, een verrassing geweest. Immers, duidelijk bleek, dat onze stervend gewaande sociologengroep nog zeer levenskrachtig bleek te zijn. . Er waren een kleine 20 deelnemers, wat ook een week later in Havelte het geval zou zijn.

Toen we Zaterdagavond allen bijeen waren, werd eerst het nieuwe bestuur verkozen als volgt:

Johan Dijk	Voorzitter
Frans Stafleu	Secretaris.
Herman Passchier	Redacteur - penningmeester
Gerrit Harmsen	Administrateur.

Het nieuwe bestuur ontvouwde daarop zijn toekomstplannen, die velen fantastisch schenen. Oordeel zelf: 5 Kruipnieuwsen, 5 weekenden (waarvan er 2 geweest zijn), een Paaskamp en een Congres! ! !

De daarop volgende Zondag maakten we een zeven-uur lange tippelexcursie o.l.v. Kromo door de prachtige kalkrijke duinen. Reuzegoed konden we de verschillende elkaar opvolgende gordels daar zien.

Op de buitenste duinhelling allereerst de helm-zandhaver-associatie (Elymeto-Ammophiletum). De volgende gordel toonde ons het duindoorngezelschap. . In tegenstelling met de duinenrij ten N. van Bergen (kalkarm) ontbreken hier de "zure" soorten, terwijl kalkplanten, zoals Bitterkruid en Hondstong aanwezig zijn.

Daarna kwam het Duindoorn-Kruipwilg gezelschap. Ook bewonderden we op een binnenhelling op blootgewaaide plekken de zich daar vormende pioniersass. Tortuleto-phlaëtum arenariae, gekenmerkt o.a. door duinsterretjes, muurpeper, duinreigersbek, zanddoddegras e.a. Tenslotte dient nog vermeld de opname's van het prachtige Silenetum nutandis. Moe, maar voldaan namen we om 4 uur afscheid. Tot het volgende weekend!

HERMAN P.

12.

M E D E D E L I N G E N

VOORZITTER: Johan Dijk, Mr. Cornelisstr. 44r. Haarlem.

REDACTEUR-PENNINGM. Herman Passchier, G.v. Amstelllaan 17
Zeist. Girorekening 273757

SECRETARIS: Frans Stafleu, v.d. Goesstraat 24 Utrecht.

ADMINISTRATEUR: Gerrit Harmsen, Bijlmerinkkade 488r. Duiven-
----- drecht

u i t g a v e n

Tot nu toe zijn de volgende uitgaven van de Soc. groep
verschenen: 1 Vegetatieschets v. Mook V. Westhoff.
2 Kiemplantentabel
3 Overdruk v. h. "Aperçu, etc" J. Vlieger.

Alleen van No. 2 zijn nog exemplaren verkrijgbaar à f 0,10.
1 en 3 zijn uitverkocht.

Het nieuwe bestuur heeft zich ten doel gesteld, dit jaar
weer 3 uitgaven te laten verschijnen. Als eerste daarvan
zal in November uitkomen "BROMION en CORYNEPHORION", een
uitvoerige beschouwing over alle daartoe behorende associa-
ties. De prijs van dit 40-50 pagina's dikke werkje bedraagt
slechts f 0,25. Degenen, die deze uitgave wensen te ontvangen
kunnen dit bedrag storten op girorekening 273757 van den re-
dacteur penningmeester.

L e d e n l i j s t b i b l i o t h e e k

H.P.

In het December-Kruipnieuws zal een ledenlijst, bene-
vens een catalogus van onze soc. bibliotheek (beheerder Fr-
Stafleu) gepubliceerd worden.

H.P.

B r o m i o n e n C o r y n e p h o r i o n .

Voor deze in Nov. te verschijnen uitgave hebben de schrij-
vers vele opnamen nodig. We doen dus een beroep op ieder, die
hiervan opnamen heeft, die in te zenden naar den secretaris,
opdat de publicatie er ook een van de soc. groep is en niet
een van enkele mensen!

F.S.

N o o d k r e e t

Waar zijn de opnamelijsten van de soc. groep? Zowel de
ingevulde als de oningevulde zijn zoek. Stuur ze a.j.b. in!
Anders onmogelijk om tabellen te publiceren!

F.S.

Z i e k t e

Wegens ziekte v.d. redacteur dit nummer 14 dagen te laat!

H.P.